

SZERKESZTŐSÉG
BUDAPEST, IV. KERÜLETI-UTCA 6. SZ.
Közlekedés...
Előfizetési díj:
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva...

EGYETÉRTÉS

KIADÓHIVATAL:
UDAPEST, IV. KERÜLETI-UTCA 6. SZ.
HIRDETESEK ÉS NYILTTÉRBE
FELTÉTELEK...
Külföldi elnök: John F. Jones & Co. 21. biz. Fash. Monmar.

Kiegyezési kísérlet Ausztriában.

Taaffe gr. válaszában Plener b. közjogi interpellációjára meglelt a gyakorlati következménye. A kiegyezési tárgyalások a cseh tartománygyűlésből kilépett német-csehek és az ő-csehek megbízottai közt megindultak és pedig Taaffe miniszterelnök közvetlen vezése alatt. A kiegyezési kísérlet kétségteljen jelentőségű fordulópontot képez az osztrák belpolitikában.

Már a lefolyt nyáron felszólította Schönburg herceg a német-cseh párt elnökét arra, hogy a párt küldjön ki megbízottakat, akik a cseh tartományi gyűlést többé megbiztatva alkudozásokra folytatnák a konfliktus megszüntetésére. E felszólítás épen akkor történt, amikor Thun gr. kinevezett cseh helytartónak. Közvetlenül ezután a helytartó a cseh tartományi gyűlésen a cseh koronázás határozott hívének vallotta magát és ez aktusnak a maga közjogi jelentősége szerinti végrehajtását sürgette.

A régi halottasház.

Egy lakonikus rövid hír jelentette tegnapi, hogy a rendőri és a törvényszéki halottak-át nem szállítják már ezután a Rókusi kórház halottasházába, hanem ki az álló-út végre, a füvészkerttel szemben épült törvényszéki-orsvostani intézet halottaskamrájába. A Stáhy-utca szomorú nevezetessége háza elveszti tehát eddigi jelentőségét. Zöld lágasai alatt nem tolakodik több százával a köhéscsőlen vég anyókák s egészségétől duzzadó fiatal családleányok sokasága, hogy átérhesse azt, amit egy egészségtelen kor a 'fajdalom gyönyörűségnek' nevezett: hogy jól kisírhassa magát egy-egy öngyilkos, vagy egy-egy szerelmi dráma áldozatai fölött, a kiket nem ismert ugyan sohasem, de a kiknek szomorú történetétől nagyon megérett a szive tegnap reggel, hogy a képes újságban olvastá a borzalmas cimképű érző pennával megír magyarázatát. Hiába, a hősök tisztelése sohasem véz ki az emberiségből. S ezek a nyugó halottak ott mind hősök voltak: a nap hősei, a kiket senki sem ünnepel, úgy, mint a nép s kivüle senki sem sirat el, úgy, hogyha elhunytak.

Nem csak hát többé a Stáhy-utca házból városszra szoló nagy temetők. Énekes halottja se igen lesz annak a szomorú udvarnak, mert szegénynek szegényebb, ki a kizentül ödekerül: nem rókusi karjai között lehet ki lelki, hanem távol a jöltenek örvendő emberektől, a kórház ridég salmaszáján mondott utolsó búcsút a világnak. Még az az ing sem volt az övé, amelyben utolsó vonaglott, azt is lehúzták testéről s amugy mesztelenen vetik oda a területre, a melyről tanulmánytárgyul a boncaszakra kerül, hogy aztán mint ingyenese halott tegye meg utolsó útját a jülten közös sír felé.

Az a kis kápolnaszerű épület, melynek sárga csucsafalai nyári időben csak alighogy kivillantak a fák lombjai közül, sok borzalmas réget mondhatna azokról a szerencsétlenekről, a kiket valamikor a falai közé vitték a halottaskocsiával. Husz év óta ebbe a házba kerültek az öngyilkosok, a gyilkosságok áldozatai: ide jutott, a kit munkája közben ért utol a halálos szerencsétlenség, vagy a kinek hirtelen halál szakította meg váratlanul az élete fonatát.

A halottasház története összefüggésben van magának a Rókusi-kórháznak majdnem egy századéves történetével, és pedig elválaszthatatlan a rókusi plébia történetével. Ez utóbbi 1711-re vezethető vissza eredetét. Ekkor épült a régi Pest városán kívül, egy nagy üres telek közepében a kis Szil-Rókusirol énevezett egyház-kápolna, fogadalmoképen a nagy pestis elmúltá után. Pest városa nem volt szűkmaru az egyházhoz szemben s mert telke volt bősségen, 50 hold 'Ackergrund'ot is adott a kápolnához dotációjaként. Később, amikor a kis városi kórház (a mostani 'Késmenkő'-ház helyén) elvételének bizonyult a bétégek felvétele, a városi tanács egy nagy közkórház építését határozta el és az építést céljára a kápolna körül elegendő nagy terület egy részét kérte az

időpontot közjogi átalakulásokra alkalmatlannak nyilvánította, s hogy határozottan kimondta, hogy a kormány a cseh koronázást nem akarja és nem fogja indítványozni. A csehek viszont azzal vigasztalták magukat, hogy közjoguk utjában a miniszterelnök székéről elismertelték. S habár a kormány most közjogi újításokra nem hajlandó, felfogása, mivel csak elhalasztást tartalmaz, óhajatainaknak a jövőben való megvalósítását nem teszi lehetetlenné.

Ezzel a talaj a kiegyezési kísérletre elő volt készítve. A németeknek a nyáron kitűzött feltételei teljesültek, s ők megbízottait meg is választották. A csehek is követték példájukat. Taaffe gr. személyesen fogja az alkudozásokat vezetni. Ausztria belügyének történelme, ha egyebet nem is nyernék, egy érdekes lappal gazdagabb lesz.

A kiegyezési alku sikerére nézve azonban vérmes reményeket aligha táplálnak akár a németek, akár a csehek táborában. Ez időszert az ellentétek még a legmérebben állnak egymással szemben.

A németek a nyelvi kérdést a maga egészében akarják megoldani. Igényeik két részre oszlanak. Egyfelől azt kívánják, hogy újból a német nyelvnek minősége, mint osztrák államnyelv megerősítessék, az elvből folyó összes konkurrencziákkal. De Taaffe gróf a németek és csehek közti per-patvar illetékes fórumai — a csehek nagy megleggedésére — a cseh tartományi gyűlést jelölte ki, melyből a németek kiléptek, s kiknek passzív ellentállását a választók ép a napokban egyhangy hozzájárulásukkal a megjelölt új választások alkalmával szentesítették. Ha azonban a németek álláspontjukhoz ragaszkodnak, ha a nyelvi kérdésből államnyelvi kérdést csinálnak, akkor fórumok nem a cseh tartományi gyűlés — a hol kisebbségben vannak, hanem a birodalmi tanács, a hol ugyan szintén kisebbségben vannak, de a hol nem az egységes cseh párttal, hanem különböző nemzetiségi csoportokkal állnak szemben, kik közt esetleg hódítókat tenni legalább nem teljesen lehetetlen.

De ha ez a nehézség le is küzdődne, van még sok más. A nyelvi kérdés megoldása a cseh tartomány területén is nehéz feladat. A németek területi elkülönítést kívánják nyelvi határok szerint. A vegyes területeken pedig a kisebbségnek oly jogokat tartanak fenn, melyek megadása bizonytalanságot, vizslályokra vezet s még hozzá igen költséges.

A Taaffe-kormány kibékítő működése tehát valóban nem talál sima talajra. Pedig rá nézve sok forog kockán. E kísérlet megkísérelése veszedelmes válságra vezethet. A németek már is 'azzal fenyegetnek, hogy nem csak a cseh tartományi gyűlésből maradnak távol, ha más nemzetiségek érdekében majorizáltatnának, hanem kilépnék a birodalmi tanácsból. Eszelgek követik tehát a csehek példáját, melyet annyira kárhóztattak a maga idején, de a mely a cseheknek jól beüött. Valóban alig képzelhetni oly osztrák birodalmi tanácsot, melyből a németek távol maradnak. Pedig a valószínűség birodalmában még talán ezt a tableaut is megláthatjuk. Azonban a németek kilépését nehezen élhet túl a Taaffe-kabinet, mert irányadó helyen Auszria teljes szlavizálását még sem akarhatják, pedig ez esetlőségnél az lenne előbb utóbb elmaradhatatlan következménye. Kivánatos tehát a monarchia akcióképessége és nemzetközi hatalmi állása szempontjából az, hogy a kiegyezés sikerüljön és az a kevésbé épületes vizslay a kölcsönös békületenség és méltányosság alapján végre megszűnjék.

Egyoly természetes szívéllyel, meglehetősen sürögnyölvél üdvözölte birodalmi kancellárját, minöket már nem egyszer olvastunk, hogy bennök a császárt rokonszenves emberit oldalról ismerjük meg. A császár nagy örömet fejezi ki most, hogy a békekéne biztosítékait nemcsak fentartani, hanem garantálni sikerült. Ha Németország fiatal és chariasis hagyományokban fölnevelt uralkodója öszintén örül a béke megerősödésén, ez magában a békekéne olyan becses biztosítéka, mint akármelyik más. Viszont Németország örök ellenlábásának, Franciaországának nevében Carnot elnök a nála tisztelő diplomaták előtt annak a meggyőződésnek adott hangot, hogy az ország a következő éven is minden erőfeszítést a béke és haladás műveire fogja irányozni. Az ilyen nyilatkozat önnél, hol a még le nem csillapított revanchevágy nem ritkán élénk háborússal tör ki, nagy nyomatékkal esik a béke mérlegébe. Umberto király is a nála megjelent kamaraküldöttség előtt az ügyet a lehető legelőnyösebb ajánlattal látta el, mert ez az év az ő bizonyossága szerint sokkal biztatóbban kezdődik, mint az előző év, melyet pedig az aránylag legbékésebbek közé sorolnak. Ezek az előhangok mellett itt-ott fölzündül a miniszterek szonor kísérlete is. Bismarck és Crispi kölcsönösen szerencsét kívántak egymásnak, hogy az új éven is a béke fentartása által munkálkodhassanak

Európa ujvi üdvözlete.

Az orosz igazgatóság a boszniai s hercegovinai osztrák kormányzat ellen egyre tartanak. A Moszk. Újdemostsi legújabb száma Zagrabból keltezett levélben panaszodik Bosznia s Hercegovina szláv lakosságának elnyomásáról. A török uralom alatt, mint e level írja állítja, a szerbek sorsa tírhető volt, most ugy bánják velök, mint igavonó barmokkal s kizárják utolsó csepp vérukat. A török uralom alatt a szerbek nem vándoroltak ki s most ezrek meg ezrek kénytelenek kivándorolni. A 10 év osztrák kormányzat megértése az a gyálázatot, a mire a négy-százados török uralom nem volt képes.

Budapest, jan. 3.

Bécsből távirják, Tisza miniszterelnök, ki ma reggel Turkovics államtitkár kíséretében oda érkezett, ma délelőtt hosszabban tanácskozott Kálnoky gr. külügyminiszterrel. A miniszterelnök holnap még Bécsben marad.

Más forrás szerint Tisza három-négy napig marad Bécsben. A külügyminiszterrel s az osztrák miniszterekkel való konferencián kívül a királnál s a főhercegnél való ujvi tisztelges képezi Tisza mostani bécsi utjának feladatát. Holnap délután fogja őt fogadni Károlyi Lajos főherceg, a király pedig, a ki most Radmerben időzik s csak holnap este tér vissza Bécsbe, csakis holnapután vasnapon.

A cseh-német kiegyezési tárgyalásokra vonatkozólag ma azt jelenti egy prágai távirat, hogy a tartománygyűlési elnök s az értekezlet német és cseh tagjai ma utaznak el Bécsbe.

Az orosz igazgatóság a boszniai s hercegovinai osztrák kormányzat ellen egyre tartanak. A Moszk. Újdemostsi legújabb száma Zagrabból keltezett levélben panaszodik Bosznia s Hercegovina szláv lakosságának elnyomásáról. A török uralom alatt, mint e level írja állítja, a szerbek sorsa tírhető volt, most ugy bánják velök, mint igavonó barmokkal s kizárják utolsó csepp vérukat. A török uralom alatt a szerbek nem vándoroltak ki s most ezrek meg ezrek kénytelenek kivándorolni. A 10 év osztrák kormányzat megértése az a gyálázatot, a mire a négy-százados török uralom nem volt képes.

huzott prémes cipkával, mig fia, ki azzal volt elfoglalva, hogy a lo lábát egy számacsúttal döngölje, hirtelen megállott, mint valami báb, melynek a rugója eltört ...
Az egyik nyilván ép olyan különösnek talált, mint a másik. Meglepo volt rájok nézve az, hogy olyan melegen fogadom őket, s meg vagyok róla győződve, hogy e pillanatban olyan sódár-madást tesznek föl rólam, a mely sohasem volt meg bennem.
De a ki három álló hónapokig várakozott arra, hogy valakivel beszélhesen, azt nem lehet olyan könnyen visszatartani, mikor végre megvan az alkalom, s miáltal Bidoület, a ki nem valami bészedű társalgó, utánament Benoitnek, én elővettem a fut, a ki hoztam, melegezni.

Az idő óta, hogy a halottasház fenáll, a kórház igazgatói voltak: dr. Flór Ferencz (1871), dr. Hoffmann Károly (ideiglenesen 1871-1874), dr. Gebhardt Lajos egyetemi ny. rk. tanár, jelenlegi titzi főorvos (1874-1887) és 1887 június óta dr. Müller Kálmán egyetemi nyilv. rendkívüli tanár. Szakségdek voltak: dr. Jurkinyi Emil és 1888 óta dr. Purjesz Ignác az egyetemen a felgyógyítás magántanára s a nyilv. ambulatoriumi rendelő orvos. Kórházi bonczokok voltak: dr. Ajtay Sándor mint ideiglenes bonczok, dr. Arányi Lajos 1874 óta, dr. Scheuthauer Gusztáv. Halottkémek voltak: Dimer Lajos, Sebök Antal, Vositis Ferencz, Jurkinyi Emil, Weszolvosky Béla és Erl Géza kórházi segédorvosok. Plébanos (1845 óta) Dery Mihály. Segédorvosok: Hampel Cyrill, Straszser Marczian s 1883 óta Klincsik Henrik.

Ime a husz év története, adataival, eseményeivel és szereplő személyeivel. Csöndes munka volt az, a mit ott végeztek, de el lehet mondani, hogy eredményes volt, ug a magyar törvényszéki orvosi tudomány tanítására, mint fejlesztésére.

A FOGADALOM.

— REGENY. —
Franciaiból: F. B.

Ma reggel történt végre valami s még most is látszik rajta magamban. A füstölt húsunk, ugy látszik, elfogyott, és nagynemén, ki nagy kedvelője az ilyesmiknek, leüzent a faluba, hogy küldjenek másikat, ugy hogy kilencz óra táján egy vásonornyos kocsi, mely egészen az erno-ábronsokig volt hóval borítva döcögött be nagy csorgelyszóval az udvarra.

Bidoület volt az elemi szerrelek.
Uj arcz, uj hang, zaj az ajtó előtt — ugy éreztem, mintha szinpadí függönyt lebentettek volna föl előttm, s ugy futottam le, mint az örült.
— Oh, Bidoület, te, massa az! Ész kobászt hozott?
— Szólgálatárja, kisasszony!
És a jó ember hűdeve és élámulva fordulul, lélem, bámeszköd szájjal és szemekkel, két karjában a sok húsagnével és fején a szemöldökéig le-

nek nemzetiek boldogságán. Végül a mi miniszterelnökünk is, a kinek ugyan a nagy politikában nem sok a szava, mikor annyi kockázattal álltással ejtette bámulaluba hű mamelukjait, legalább erős alapon mondhatta, hogy számíthatunk a békére, melyre olyan szükségünk van.

Ennyi üdvözet és felkőszöntés untig elég, hogy az újvet ís ís némi emelkedett hangulattal fogadhasuk. Szívesen elhiszük, hogy a népek sorsának intézői mindnyájan öszintén a béke fenntartását óhajítják, és viszont a népek bizonyosan szeretik a béket, mely boldogulásuk első föltétele. De így folyton sürgetőbbé és természetesebb válik az a kérdés, mért hogy a békeknek szolidaris kivásága nem teremt meg azt a szolidaris érdekelt ís a népek közt, hogy ne keljen egymás ellen folyton fegyverkezni? Ha megengedjük ís bizonyos határig, hogy a fegyverkezésesség a béke biztosítékai közé tartozik, nem lehet természetes dolog, hogy ez a drága és veszedelmes biztosíték annál szükségesebbe váljék, mentől jobban bízhatunk a béketörékvése harmoniajában. Si vis pater, para bellum, mondották már a régiek, de sohasem következik belőle az, hogy tehát akkor készülünk a háborura, mikor legtöbb kilitásunk a béke megővésére. Oda jutottunk az európai helyzet furcsaságában, hogy a béke és a békebiztosíték nem összehangzó, hanem ellentétes dolog. Mert a békeknek igazi veszedelmévé ma már az kezd válni, a mit a béke biztosítékának teremtünk. A hadsereg folytonos növekedése lesz utóvegre ís az ok, mely miatt a béke fenntartása lehetelenné válik. De még ha nem ís volna így, az a premium, melyet így a békéért fizetünk, oly terhessé lesz, hogy a békeknek minden előnye elvész és a népek háboru nélkül ís ősszerokadnak.

Persze a helyzet nehéz kérdése a valódi felelet az, hogy az uralkodók és miniszterek, a kik bennünk oly szép békeüdvözetekkel örvendeztetnek meg, igazában a nagy háborút kikerülhetnek tartják; és egész förekvésük annyi, hogy a végítélet napját egy-egy évvel elodázzák. Bizony a mi békégyünknek, ha szép tíz ís le reánk napjának fénye, ölmös a színe és tikkadt marad föle a légkör. 'Über allen Wipfeln ist Ruh' mondhatnók elandulodva a fák árnyékában, ha nem éreznök, hogy bajlosat csügg fölöttünk a levegőben és időről időre nem hallanók a földalatti moraj, mely az elemi erök kitorrését megelőzi.

A fu rögön a jó vásárt szimatoló paraszt ravasz képét ölté, s közönyös hangon mondá:
— Hat'szen magy gléssuk. Itt van tán a hazban, Colette kisasszony?
— Meghiszem azt, hogy itt van, feleltem rá, — mert én vagyok magam!

De ez aztán az utolsó zavunk volt egymással. A hűdezés ísmét felülkerekedett a fiuban s egy 'taglejtést sem bírtam belöle kikiskarni, mig csak az apja azt nem kiálltala aulról:
— Hé! helyen vagy, te gyerek?
Meghiszem azt, hogy helyen volt, s hgy volt ís aztán elbesszélni váloja elegendő.
— Jussak eszedbe, ha majd korestek valakit, mondám neki, a mint a taliya a kapun kidöcög. — De komolyan mondom ám, tudod-e?
— Szaladva jötem fel a szobába, elragadtatva a mai reggelemről.

De inmet találkoztam Benoitet a folyosón, s bár egész halom tányer volt nála, átöletem mind a két karommal, azt kiáltva:
— Örvéndj, Benoit! ma egész este diót fordelink.

— Diót! — viszonzá Benoité. — Minek? Emni akarsz?
— Dehogyan, szegény öregem, azt akarom, hogy mulassunk vele. Ugy látszik, hogy ez a foglalkozás nevétre indítja az embert.

Benoité fejezőlva távozott; de megígerte, hogy lehoz a padlásról egy zsakot, elökeres valahonnan két kalapácsot s aztán majd ütéssük ki a kandalló mellett.

Márczius 6.
Egy hét óta beteg a két tehenünk. Az eset nem látszik valami mulatságosnak, söt érdekesnek sem, s nekem megis olyan jó napot szerzett, a melyt már régóta nem élveztem.
A tejapadás első napján teát kaptunk, a másodikon kávé, s Benoité harmadik nap reggelen levest helyezett kilitásba; ámde d'Epine kisasszony, ki nem igen nagy barátja a nélkülözésnek, leizent egy falubeli tejesasszonynak, ki azóta számarhaton hordja föl neki a mindennapi szükségletet.
Ma reggel, hogy kissé megkéséit, már én is fenn voltam, mikor megjöit s nezetem, mint mérte ki nekünk a tejet, midőn egyszerre a nagynemén elkezdett iszonyuan csengeni.
Az a templomi harang, mely az ő szobájából a konyhába szölgál, ritkán szölgal meg a rendes órákon kívül; hanem mikor aztán megszölgal, ez valami rendkívüli jelent, és Benoité, a ki megsejtette az okát, minden eselőségre magához vette a balzasamos üvegcséjét, úgy vélekedve, hogy ísmét jelentkezett az a bizonyos fajdalom a bal vállban, mely, mihiely érehetővé lesz, erős és hosszas dörcszölést kíván.

